

Karlavagnen

Tips på matematiklekar som ni kan leka på skolgården

Pedagogiska spel och lekar är ett viktigt arbetssätt inom nybörjarundervisningen i matematik. Lekar ökar elevernas entusiasm och intresse för matematik samtidigt som de bidrar till ett gott självförtroende och en positiv självbild. Med hjälp av lekarna kan du som lärare få en uppfattning om hur väl eleverna behärskar talbegreppet, hur de arbetar i grupp och hur de tar emot instruktioner. Lärarhandledningarna i serien Karlavagnen innehåller rikligt med tips på aktiviteter som ni kan arbeta med också utomhus. De här lekarna är framtagna enkom för att lekas utomhus och de lämpar sig för elever i årskurs ett och två. I alla lekar används talkort från Karlavagnen.

Hemliga tal

Tillbehör: talkort 1-9, flera uppsättningar, hela klassen leker tillsammans

Placera talkort med talsidan neråt på marken. Eleverna går efter varsitt kort och tittar vilken siffran på kortet är. På en given signal börjar eleverna ljudlöst smyga runt för att hitta de elever som har samma siffra på sitt kort. Eleverna får inte visa sitt kort för varandra, utan talet ska visas till exempel genom att klappa, stampa eller knäppa med fingrarna. Elever med samma tal bildar grupper. Ni kan också leka så att eleven måste visa talet på ett nytt sätt varje gång hen möter en ny elev.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra.

Blixtgrupper

Tillbehör: talkort 1-9, hela klassen leker tillsammans

Eleverna står i ett öppet område. Du visar ett av talkorten för dem. Eleverna säger talet högt och ska sedan blixtsnabbt bilda grupper med motsvarande antal elever. De elever som blir utan grupp kan till exempel sätta sig ner. Kontrollera tillsammans att grupperna stämmer.

Ni kan också leka så att du delar in eleverna i två lag, till exempel 12 elever och 12 elever. Du visar ett talkort varefter lagen tävlar om vem som kan bilda rätt grupper snabbast.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra.

Memory

Tillbehör: 5alkort 0-9, två uppsättningar per grupp, eleverna spelar i grupper med 2-3 elever i varje

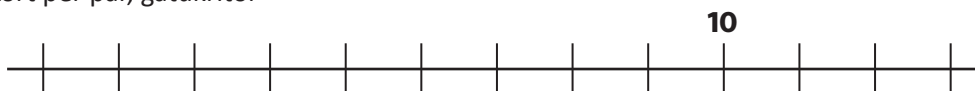
Placera korten med talsidan neråt på ett underlag. Eleverna turas om att vända två kort. Om de vända korten utgör ett par (till exempel 1 och 1) får eleven behålla korten och vända två nya kort. Spelet tar slut när eleverna har hittat alla par. Den elev som hittat flest par vinner.

Övningen tränar eleverna i att känna igen siffror.

Antal

Tillbehör: ett talkort per par, gatukritor

Rita en tallinje på marken och märk ut talet 10.

Dela in eleverna i par. Dela ut två talkort till varje par. Eleverna placerar sina talkort på tallinjen. Eleverna går efter rätt antal föremål eller material ur omgivningen och placerar dem på rad ovanför siffran. Räkna upp talen i båda riktningarna.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra samt talradsfärdigheter.

Talradskör

Tillbehör: fortsatt att arbeta med tallinjen som eleverna byggt

Du ger uppgifter eller ställer frågor, eleverna svarar i kör:

- Räkna upp talen från noll till tio.
- Räkna upp talen från tio till noll.
- Vilket tal kommer efter sju?
- Vilket tal kommer före nio?
- Räkna upp talen från sju framåt.
- Vilka grannar har talet 5?
- Vilket tal kommer efter talet tio?
- och så vidare.

Du rör dig på tallinjen. Gå till talet 5 och fråga: "Hur många steg är det till talet 7?" Ta så många steg som eleverna föreslår. "Hur många steg är det från talet 9 till talet 4?" och så vidare.

Övningen stöder talradsfärdigheterna.

Hitta talet

Tillbehör: talkort 0–9, en trappa

Placera talkorten på en trappa, så att talet 0 är nedanför trappan, talet 1 på första trappsteget, talet 2 på andra trappsteget och så vidare. Eleverna hoppar uppför trappstegen och räknar upp tal framåt. När de hoppar neråt räknar de upp talen bakåt. Eleverna kan också försöka hoppa vartannat trappsteg eller till och med vart tredje, och samtidigt räkna upp talen.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra samt talräknesfärdigheter.

Talbingo

Tillbehör: talkort 0–9, bingobricka som eleverna ritat på asfalten med krita

Eleverna ritat 0–10 cirklar i varje bingo ruta. Det ska vara olika antal bollar i varje ruta. När alla är klara tar du ett talkort åt gången och visar det åt eleverna. Eleverna kryssar för motsvarande antal på sin bingobricka. När en elev får bingo lodrätt, vågrätt eller diagonalt ropar hen "Bingo!".

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal och siffra.

Jämnt eller udda

Tillbehör: talkort 0–9

Dela in eleverna i fyra grupper. Visa ett talkort åt gången. Eleverna funderar på om talet du visar är jämnt eller udda. Den grupp som först ropar rätt svar får behålla kortet.

Övningen utvecklar förståelsen för tals egenskaper.

Antal av naturmaterial

Tillbehör: ett talkort per elev

Varje elev får ett talkort som hen inte får visa för de andra. Eleverna ska röra sig på det sätt du sagt (till exempel gå baklänges, hoppa jämfota/på ett ben). På en given signal ska eleverna bilda grupper med två/tre/fyra elever. Eleverna visar sina talkort för de andra i gruppen och adderar talet. Därefter ska eleverna hitta så många föremål som summan anger i omgivningen (till exempel $3 + 6 + 9 = 18$. 18 vita stenar).

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra samt additionsfärdigheter.

Hoppa rätt antal

Tillbehör: talkort 1-9, hopprep

Blanda en uppsättning talkort och ge varje elev turvis ett talkort som anger hur många hopp hen ska hoppa. Räkna upp antalet hopp.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra.

Taltafatt

Tillbehör: ett talkort per elev. Ni behöver flera uppsättningar talkort.

Dela ut ett talkort till varje elev. De som har ett talkort 0-8 försöker ta fatt ett tal som är ett större (en som har talkort 1 försöker ta fatt talkortet 2, talkort 2 försöker ta fatt talkort 3 och så vidare). När en elev får tag på rätt tal tar de varandra i hand och börjar jaga följande tal tillsammans. Leken tar slut när eleverna har bildat en kedja med talen 0-9 i rätt ordning.

Övningen utvecklar förståelsen för sambandet mellan antal, tal och siffra samt talradsfärdigheter.